מן האב יקיים אחות האם מן האם יוציא מן האב רבי מאיר אומר יוציא וחכמים אומרים *יקיים שהיה רבי מאיר אומר כל ערוה שהיא משום שאר האם יוציא משום האב יקיים ומותר באשת אחיו (ו) מאמו ובאשת אחי אביו יושאר כל העריות מותרות לו לאיתויי אשת האב נשא אשה ובתה כונס אחת ומוציא אחת לכתחלה לא יכנוס מתה אשתו מותר בחמותו ואיכא דתני אסור בחמותו קתני מיתה מותר באשת אחיו מאי לאו דנסבה אחיו כשהוא גר לא דנסבה כשהוא עובד כוכבים מאי למימרא מהו דתימא ליגזור כשהוא עובד כוכבים אטו כשהוא גר קמ"ל אמר מר נשא אשה ובתה כונס אחת ומוציא אחת לכתחלה לא יכנוס השתא אפוקי מפיק לכתחלה מיבעיא התם קאי והכי קאמר הך דאמור רבנן יקיים לכתחלה לא יכנוס מתה אשתו מותר בחמותו ואיכא דתני אסור בחמותו חדא כר' ישמעאל וחדא כר' עקיבא מאן דאסר *כר' ישמעאל דאמר חמותו לאחר מיתה באיסורא קיימא וגבי גר גזרו ביה רבנן ומאן דשרי כרבי עקיבא דאמר חמותו לאחר מיתה קלש ליה איסורא וגבי גר לא גזרו ביה רבנן:

מתני' חמש נשים שנתערבו ולדותיהן הגדילו התערובות ונשאו נשים ומתו ארבעה חולצין לאחת ואחד מייבם אותה הוא ושלשה חולצין לאחת ואחד מייבם נמצאו ארבע חליצות וייבום לכל אחת ואחת:

גמ' *ודוקא מיחלץ והדר יבומי אבל יבומי ברישא לא דקפגע ביבמה לשוק מאי הוא ושלשה חולצין לאחת דלא תימא ליבמינהו חד לכולהו אלא כל חד וחד מייבם הדא דלמא מתרמיא ליה דידיה (ז) *מקצתן אחין ומקצתן שאין אחין האחין חולצין

[תוספתא פרק יב:]

ושאין אחין מייבמין מאי קאמר אמר רב ספרא הכי קאמר מקצתן אחין מן האב ומקצתן אחין מן האם אחין מן האם חולצין ואחין מן האב מייבמין מקצתן כהנים ומקצתן שאינן כהנים חולצין שאינן כהנים מייבמין מקצתן כהנים ומקצתן אחין מן האם אלו ואלו חולצין ולא מייבמין

ת"ר

אשת אביו. הך ברייתא כרבי אליעזר אבל רבי עקיבא פליג עליה ואסר אשת אביו ואחי אחות אביו וה"ג פוסקין כר' עקיבא דר' אליעזר שמותי הוא ומיהו [א] יש ליזהר כרבי אליעזר:

נשא אשה ובתה. בגמרא כשהוא והן בבכריות אחיי כמו שמדקדק בקונטרס ועוד יש לדקדק מדתני כונס אחת ואי בישראל אחיי הוה ליה למימר יקיים אחת:

אשה ובתה. וה"ה אשה ואחותה מן האם או אשה ובת בתה אבל אשה ובת בנה או אשה ואחותה מן האב דהיינו שאר האב בפשיטא שאין מוציא ומאי לכתחלה לא יכנוס או שמא כיון שאין האיסור בא אלא ע"י קידושין אף לכתחלה יכנוס כדאמרינן שמוכר בתשת אחיו מאמו ולא גזרינן משום אחיו הנולד אחריו לפי' הקונטרס:

מותר בתשת אחיו מאי אלו דנסבה כשהוא גר. תימה לר"י דאמאי שריגן כשהוא גר הא לעיל גזרינן באחותו מאמו משום דאחי לאחותיפי הכא נמי וכ"ת כיון שהוא ע"י קידושין לא גזרינן והא אמותו דע"י קידושין וקתני דאסור וי"ל דשאני אמותו דע"י קידושי עצמו אבל אשת אחיו דע"י קידושי אחיו הוא ועוד דאשת אחיו בי אחיו לא שכיחא אבל אמה ובתה שכיחי אהדדי אי נמי אמותו נקראת על שמו דקרו לה אמתיה דפלניא אבל אשת אחיו לא מיקריא אשת אחי פלוני:

קלש לה איסורא. תימה דמ"מ מאי משני אכתי איכא כרת דלא מיעטה הכתוב אלא משריפה כדאמרינן לעיל (דף לד:) וי"ל דמ"מ כיון דקלים איסורא לא רצו חכמים לגזור בגרים לאחר מיתה כיון דאף מחייבים שריא מן הדין וא"ת לאביי דאמר בהאשה רבה (שם) דלא שרי רבי עקיבא אמותו לאחר מיתה מאי איכא למימר וי"ל דלאביי ודאי איכא מאן דתני מותר באמותו:

מקצתן אחין. ברייתא היא וי"מ גרים ת"ר: כתב

מן האב ר' מאיר אומר יוציא. הוא"ל ואיכא לד אם: **וחכמים אומרים יקיים.** דלא דמיא לאחות האב מן האם דבהאיא איכא למגזר משום אחותו מן האם דדמיא לה אבל אחות האם מן האב לא דמיא לאחותו מן האם: **ומותר באשת אחיו.** ואפי' מאמו שנולד בהיותו עובד כוכבים ולא גזור רבנן משום אשת אחיו הנולד אחריו דבקורבה גזור רבנן אבל במידי דלא אתי אלא ע"י קידושין לא גזור: **נשא אשה ובתה.** אגר דעלמא קאי שנשא בהיותו עובד כוכבים אשה ובתה ונתגיירו עמו דאילו האי דנולד בקדושה לא כסיב אשה ובתה הוא"ת שנשא גיורות שנתגיירו האם והבת דלית להו קורבה דבקטן שנולד דמי למה לי גר אפי' בישראל נמי מצי למימר הכי: **כונס אחת ומוציא אחת.** דלא ליתי למישרי בישראל אשה ובתה: **לכתחילה לא יכנוס.** לקמן מפרש: **מותר בחמותו.** דאילו האי לא גזור רבנן: **ואיכא דתני אסור בחמותו.** פלוגתייהו מפרש לקמן: **הך דאמור רבנן יקיים.** כגון אחותו מן האב וחברותיה: **קלש ליה איסורא.** לגבי ישראל אינה בשריפה: פלוגתא דר' ישמעאל ור' עקיבא מפרש [לעיל] בהאשה רבה (דף לד:):

מתני' שנתערבו ולדותיהן. זכרים ויש לכל אחת בן ודאי אלא נתערב: **ארבעה חולצין לאחת.** בן ודאי של כל אחת מן הארבע חולצ לאחת מהן דכל חד ספק ליה באשת אחיו וכן החמישים יאמרה ממה נפשך אם אשת אחיו היא הרי טוב ואם לאו הרי חלץ לה יבמה: **הוא ושלשה.** זה שייבם חולץ לאחרת ושלשה עמו והחמישי מייבם ממה נפשך וחוזרים השנים הללו וחולצין לשלישית ושנים עמהן והחמישי מייבם וכן כולם ארבעה חולצין תחלה לפי שאין אחד דשאי לייבם עד שיחלצו לה הארבעה דלא ליפגע ביבמה לשוק וה"ה נמי דמצו ארבעה למיחלץ לכולהו והחמישי יפגע את כולן אלא אמרינן בגמ' דהכי שפיר טפי דלמא לכל חד מתרמיא דידיה ומיקיימא מצות ייבום:

גמ' דוקא מיחלץ. מכל ארבעה הודלאין והדר יבומי לחמישי: **מאי הוא ושלשה.** מאי איכפת לן אי חלצי לה הכי ארבעה גופייהו והאי דייבם לקמייתא לייבם נמי הך ומשני לא ליבמה חד כו': **הכי גרסינן מקצתן אחין ומקצתן שאין אחין אחין אחין חולצין שאינן אחין מייבמין מאי קאמר** (ג) מקצתן אחין מן האב ומקצתן אחין מן האם. מקצתן של ודאין אחין לבני התערובות מן האב ומקצתן יש להן בהני תערובות אחין מן האם אלא אם כן בכולן מן האב לבד אחיס שיש להן בתוכן מן האב כגון ראובן שנשא רחל וחנה וילדה לו ראובן את יוסף גירשה לרחל ונשאה בועז ולו בן מאשה אחרת ונתעברה רחל וילדה היא וחנה אשתו של ראובן וג' נשים אחרות ה' זכרים במחבא ונתערבו נמצא שיש לו ליוסף בתערובות הללו ב' אחין אחד מן האב וא' מן האם בנה של חנה אחיו מן האב ובנה של רחל מבועז אחיו מן האם: **אחין מן האם חולצין.** יוסף זה שיש לו בתערובות את מן האם חולצין לכולן לפטור את אשת אחיו מן האב ואיכו דשאי לייבם אחת מהן אפי' לאחר חליצה מארבעה חבריו שמא יפגע באשת אחיו מאמו שהיא בכרת: **ואחין מן האב.** ארבעה האחרים שאין להם בתערובות אלא אחין מן האב מייבמין כל אחת ואחת אחר שחלצה מן הארבעה ישאה החמישי נמצא אחד מייבם שתים או יהיו לאחת ה' חליצות והכי מיתוקמא ליצבא קמייתא דשמעתא מקצתן (ד) אחין של ודאין אחין מן האם לאחד מן התערובות ומקצתן שאינן להם אחין מן האם *אלא מן האב (אחין חולצין) אותן שהן אחין מן האם חולצין לכולם ושאינן אחין להן מן האם *אלא מן האב מייבמין: **מקצתן.** של ודאין והתערובתן כהנים ומקצתן שאין כהנים כהנים חולצין לכולן ולא אפשר להם לייבם הואיל וחלצה ארבע חליצות שמא האחד החולץ לה היה יבמה וחליצתו חליצה וכהן אסור בה:

ים

מסורת הש"ס

[לעיל לד: סנהדרין עז:]

[נקמן לעו: קז:]

הגהות הגר"א

[א] תוס' סד"ה אשת כו' ומיהו יש כו'. נ"ב להמעיר כדברי שניהם וכ"פ הטור וכ"ה אבל הרמב"ם מפרש דלר"ע מותר בשניהם דגל אין לו שאר האב כלל ואינו אסור אלא באחותו מאם ואחות אמו מאם ועוד אשת אח מאם כנ"ל וכמ"ש למעה לא דנסבה כשהוא נכרי ומון אמו דאל"ל וכ"ז לכתחלה אבל איט מוציא רק לאמו ואחותו מאמו דאלו אסורין בגיותן ועי' בסנהדרין ומש"ש ופסק הכל כר"ע אבל בנשא אשה ובתה מודה ר"ע ועי' תוס' ד"ה אשה כו' (ומש"ש רבינו בי"ד סימן רסט ס"ק ג' מ' י'):

רש"ל מ"ז

הגהות הב"ח

(ו) גמרא באשת אחיו ובאשת כל"ל ואיכא מאמו נמחק: (ז) שם תנו רבנן מקצתן אחין ומקצתן: (ג) רש"י ד"ה ס"ג מקצתן וכו' מאי קאמר אמר רב ספרא ס"ק מקצתן אחין: (ד) ד"ה ואחין מן האב וכו' מקצתן של ודאין אינ"ל ואיכא אחין נמחק:

ס"א אלא

ס"א אלא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com